

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Școala și politica.

Cum primăvara este un zâmbet al firii, așa „Pogorîrea Duhului sfânt” constituie pentru suflet aureola îndumnezeirii lui sub farmecul Darului creștin. Și cum viața, întrupată în cea mai diformă gânganie, cucerește dragostea de viață reînviată, tot așa covârșește în imperiul bucuriilor sufletești stropul de rouă duhovnicească, adus pe aripa acestei sărbători...

Sub proaspăta revărsare a acestor daruri divine, într'un mediu de înălțare spirituală, iată fericitele împrejurări în cari se'ntâmplă secerișul școlar. Maximum de lumină solară, bogată dănie spirituală însoțesc cele din urmă eforturi ale acestor secerători în devenire; iar la capăt? Hodină de două luni pentru cel harnic, o prelungire de osteneți pentru cel întrelăsător.

Așa este bine, deci moral, așa este logic și normal. Căci numai așa simțul de dreptate al copilului primește consistență, confirmându-se și faptic aceea ce la școală se învață numai în teorie, dar cu multă și stăruitoare râvnă. Altfel, dând fâgaș în școală micilor supărări — cu urmări catastrofale pentru elev când acestea provin din cauză politică — nu facem alta decât să precipităm procesul de decandentă a școlii, și așa ajunsă la un nivel îngrijorător.

Ceeace însă constituie un atentat — nu la adresa școlii noastre cât a prestigiului a ceea ce ea propagă — este nefericita orînduire a alegerilor politice pe aceste zile de exod a populației școlare.

Oricât rău face politica în școală, pereții școlii oricum o izolează de stradă, de clocotul atât de pătimaș ce-l provoacă sau numai îl înscenează oamenii politici. Propaganda politică este de-a dreptul catastrofală pentru școală. În preajma finei de an școlar, când școala reclamă o liniște prielnică pregătirii, dacă nu pentru

examene cel puțin pentru evenimentul încheierii anului școlar, propaganda politică răbufnind din goana automobilului cu hârtii sburătoare înainte și după descălicarea năimitului la orație, provoacă larmă și hărânaie ce transformă satul în iad, iar pe oameni în fiare. Nu omorurile întâmplute cu aceste ocazii — într'un sat din apropiere chiar în ziua Rusaliilor — ci impresia penibilă a unor asemenea fapte, ca și urmările lor în sufletul pe care l-am dori cât mai îndelung cast și neîntinat al tineretului școlar: acestea trebuie să ne preocupe în mod cutremurător! S'a deplasat acum vre-o lună în Valeaboul — cu prilejul sfințirii localului de școală — întreg ștabul „cultural” al județului: prefect, parlamentari, etc. etc., ceeace — după o lună de zile — n'a dat alt rezultat decât cele două crime odioase. Ce? Clientela politică din Valeaboul era satisfăcută, i se dăduse un local de școală (deși din acest sat bogat, așezat la 3 Km. de Caransebeș afară de copilul învățătorului n'a răsărit nici un intelectual); era deci lot politic ce urma să fie scontat. Totuși — fiind din nenorocire preotul și învățătorul adversari politici — trebuia o leacă de muncă în vederea alegerilor, deci propagandă. Bilanțul propagandei — iată-l!

Trebuie biserica ferită de politică, de această molimă? Da, și ea trebuie să-și dea silința, din răspuțeri, să salveze dela acest pericol și școala. Copiii ei umplu doar școlile cu ciripitul lor, cu setea lor de viață, și nu e voe ca această viață să fie diformată, crescută în atmosferă de ură și în spirit sectar!

Duhul sfânt care odinioară s'a pogorît asupra Apostolilor trimite și astăzi darul său peste noi toți fie buni, fie răi. N'avem însă voe „să stingem spiritul”; să batjocurim firea cu răutatea noastră, și nici frumsețea darului să o alungăm cu întunecul patimilor noastre.

In semnul progresului edilitar.*)

Intre edificiul vechii reședințe episcopesci din Caransebeș, de care edificiu ne-am fost ocupat într'un articol premergător și între scândătoarea de vară, construită din lemn și scânduri pe malurile apei canalului morilor, se întindea acum câțiva ani un intravilan gol, îngrădit cu stâlpi de stejar, ce-și cam pierduseră echilibrul și cu vechituri de material, prin ale căror crepături crescuseră burueni, încât poliția locului somase pe proprietar să îndepărteze recolta de scăieți și de alte sinonime, ce-și vârâsc capul prin construcția deteriorată a acestui gard din mijlocul orașului.

Dela particulari intraseră cu scop speculativ mai multe cereri de cumpărare a acestui loc de casă, situat în strada principală, nici una din ele însă n'a fost admisă, pentrucă intravilanul aparținea fondului instruct episcopesc și ca atare era inalienabil.

Cu timpul începuseră să-l zgâțâie și alți reflectanți, dar după ce li-se arătă originea și destinația lui fu lăsat în pace.

Se întâmplă apoi să cadă asupra noastră pacostea crizei economice, pe urma căreia avură instituțiunile mult de suferit.

Cu toată criza, Consiliul eparhial, încurajat de concluzul adunării eparhiale de a face investițiuni în imobile, acceptă în unanimitate ideea exprimată de decedatul chiriarn Iosif, de a se ridica și în Caransebeș un bazar, cum îl are Logojul, pentru realizarea cărei idei nu aveam un teren mai potrivit ca cel ce formează obiectul articolului de față.

Făcându-se mai întâiu chibzueli bazate pe realitate și aflându-se un antreprenor, care se declară învoit a primi prețul lucrărilor în rate, pe care le permitea aparatul de încasare al eparhiei, se elaboră un plan corespunzător stării precare financiare de pe atunci.

În vara anului 1932 se începură lucrările și până în toamnă se ridică zidirea în roșu, lăsându-se peste iarnă zidurile să se așeze și usuce, conform prescrișelor edifico-tehnice.

Aspectul edificiului încă neterminat se înțelege că lăsa de dorit. De aceea n'au lipsit critici la adresa inițiatorului acestei zidiri.

În primăvara anului următor fu dată posibilitatea continuării lucrărilor începute.

Cu terminarea lor, prezentându-se edificiul în actuala sa înfațșare de bazar, încetară și criticile, mai ales, că intravilanul acesta, năpădit cândva de bălărie, deveni producător de venit prin faptul, că capitalul investit își află rentabilitatea.

Dar și unor mici industriași li-se făcu posibil să iasă din ascunzișurile străzilor laterale la artera principală de comunicație, fără a mai sublinia că edificiul acesta s'a pus între altele și în serviciul înfrumșetării orașului, oferind în ultima analiză adăpost sub arcadele sale celor avizați la scut în timp de ploaie.

Pe cât ne-am bucurat, când în vara anului 1933 văzurăm terminat și închiriat edificiul numit „Bazarele diecezane“, pe atât am regretat, că fericitului episcop în Domnul Iosif nu i-a fost dat să vadă realizată dorința sa, de a avea și Caransebeșul un bazar oriental, căci căzând la pat și-a dat obștescul sfâșit înainte de a fi fost în întregime înfăptuită ideea, pe care o preconizase în ultimii ani ai vieții sale laborioase.

A. Moaca

Săptămâna.

„De aceea, pe oricine mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și Eu înaintea Tatălui meu, care este în ceriu; dar oricine se va lăpăda de Mine înaintea oamenilor, mă voi lăpăda și Eu de el înaintea Tatălui meu din ceriuri.“
(Mateiu 10, 32-33.)

Ca o complectare a făgăduinței Mântuitorului, că bunii credincioși cari îl vor mărturisi înaintea oamenilor, vor avea mărturia Lui în fața Tatălui ceresc, vine Sf. apostol Petru în numele soborului apostolesc și face o totală mărturisire de credință și devotament, zicând și întrebând: „...Iată noi am lăsat tot și Te-am urmat; ce răsplată vom avea? Iar Iisus le-a răspuns: Și oricine a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau fecior, sau holde pentru numele Meu, va primi însutit și va moșteni viața veșnică“. (Mateiu 19, 27-29.)

Sf. apostol Petru repetează aproape în întregime mărturisirea lui Levi din Deuteronom cap. 33 v. 9: „Levi a zis despre Tatăl său și Mama sa: nu i-am văzut! și despre frații lui: nu vă cunosc! iar despre copii n'a vrut să mai știe. Căci ei păzesc cuvântul Tău și țin legământul Tău“.

*) Vezi Nr. 15 din 11 Aprilie 1937 al „Foi Diecezane“.

Interpretarea textelor de mai sus are senzul unei ambiguități. Se pot referi și la Cler, dar i se pot da interpretări mai largi și referitor la viața mirenilor.

Pentru Cler, se deduce: abnegațiune totală apostolică; iar pentru mireni, ridicarea pe un plan pur spiritual al vieții: întâiu viața plină de credință în Domnul, și pe urmă familia, averea cu toate bucuriile și grijile ei.

Decât că lumea de astăzi socoate că textul biblic de mai sus este obligator numai pentru Cler și interpretările lui la planul de viață a mirenilor se poate face numai cu ocaziuni rituale, atunci când pe mireni anumite obligațiuni fie tradiționale, fie oficiale îi obligă la o ascultare fizică — în cadrul unor anume festivități dinainte comandate și încadrate fix în minute.

Preotului i se cere a fi un Levi sau Petru personificat, fără nici o considerațiune la viața pământească. Preotul nu are voie să fie umbrit de inexorabilele greutăți pământești: de familie și de traiul ei. Mireanul se rețranșează după o zicătoare atât de popularizată: „Să faci ce spune popa“!

Iată o ecvație, care a adus atâtea ponoase în viața publică. La noi această mentalitate nu a atins, ca viață de stat însași problema religioasă, întrucât Statul mai păstrează o nuanță creștină; dar în străinătate, la popoare cu civilizație istorică, aceasta ia forme epopeice.

Am citit zilele acestea răspunsul unui renumit ziarist spaniol comunist, asupra întrebării: Cum este tratată viața religioasă sub stăpânirea roșie? Acesta a răspuns simplu: Nu mai sunt la noi biserici, în cari să poată afla un loc pentru un potir. Acest răspuns prin el însuși dovedește o stare îngrozitoare.

În Germania, în zilele acestea se desbate în fazele cele mai dramatice problema religioasă a statului viitor. Acolo cultul lui Thor și Wothan fac cele mai îngrozitoare ravagii împotriva blânelor învățături a lui Iisus Hristos.

În Ungaria, un deputat cu numele Jenő Dillin, a inferat la tribuna publică a parlamentului încercările unei organizațiuni secrete — se zice sprijinită de oficialitate — care face propagandă întinsă pentru înlocuirea cultului creștin cu cel al antropofagului Watta. Se cere în Ungaria — de această organizație — să fie dărâmată statuia călugărului Gellért, considerat sfânt național și mucenic al lui Hristos și să fie înlocuită cu statuia lui Watta, conducătorul idololatriilor din stapele asiatice.

În Rusia, unde Iisus a fost înlocuit cu un ciocan și o seceră, curg zilnic valuri de sânge.

Spre biruința creștină sângele ce curge în fața plutoanelor de execuțiuni este răsbunarea sângelui martirilor veacului al XX-lea, cari s'au lăsat de tot ce aveau pământesc și în mijlocul pârjolului mărturisau pe Iisus Hristos.

Oare nu sunt apocaliptice zilele noastre, când se spune că nu există loc în lăcașurile Domnului nici măcar pentru un potir? Când Hristos și sfinții săi se înlocuiesc cu antropofagii Thor, Wothan și Watta, ori cu un ciocan și o seceră?

Nu sunt apocaliptice semnele vieții publice românești, când cel mai decăzut cercetător al birturilor — care cerșește plata unui pahar de beutură — își îngăduie a judeca pe Episcopul său, pentru gânduri și intenții de mare imperativ național ortodox? Când anume oameni politici — în treburile în cari au găsit odinoară mărire și izvor de câștig parazitar — atacă pe simple șoapte fără bază și sâmbure de adevăr, preoți cari își fac cu toată abnegația și jertfa vieții chiar — dovadă sunt actele dresate de puterea executivă și judecătorească — își fac datoria ortodoxă românească în locuri de mare rușine și însemnătate națională ortodoxă?

Cu ocaziunea unui congres județean al Astei, conferențiarul a afirmat că a întâlnit țărani „atei“, ca o consecință a rupturii dintre preoți și popor. Nu există țaran ateu în viața românească. Poate fi și exista țaran certat cu preotul, ceace nu este tot una.

Dar se pune întrebarea: De ce s'a putut certa un țaran cu un preot?

Se poate răspunde — că acolo unde există această ceartă — se datorește în general politice și pe urmă unor neînțelegeri cu caracter de gospodărie bisericească.

Iată câteva exemple destul de grăitoare:

Într'o comună în care preotul nu face politică, a ajuns în ceartă cu un țaran pentru că acesta cu ocaziunea alegerii de primar a cerut preotului — în calitate de membru de drept al consiliului comunal — să-l voteze să ajungă primar. Preotul în mod cinstit și deschis îl refuză din simplu motiv, că respectivul n'a dat dovadă de viață creștinească așa cum dorea preotul.

Iată cearta! Dar este o ceartă unilaterală, subiectivă. Același țaran — certat cu preotul — la botez, praznic etc., nu refuză însă preot în casă. Unde este așadar ateism?

Cunosc cazul unui biet preot — care a avut nefericita inspirație să se lase ales președintele comitetului școlar local — care a fost

tradus în fața judecătorului de instrucție, pentru „frauda“ de cea 250 lei, bani bine cheltuiți, dar murind între timp servitorul școlar, actele justificative nu erau conform legii contabilității publice. Fiind un sat cu un singur preot, tărani prietășii, 1—2 ani n'au primit pe preot în casă, ca apoi în frunte cu învățătorul — ei singuri — să vină să-l roage de iertare, în fine ca oameni ai regimului să-i dea concursul să zidească casă parohială.

Mai cunosc cazul unui bun și binepregătit preot, care are amărăciune din cauza unui credincios, care vrea — musai — să fie cantor la biserică, măcar că nu știe și nu are voce a cânta. Câte alte cazuri asemănătoare acolo unde se face muncă constructivă.

Alt exemplu. În jurul bisericii noastre era un zid care trebuia reparat sau înlocuit. Fiind în fericita situație să-l înlocuim cu un grilaj de fier, s'a hotărât în consecință. Iată că vine un țaran mai scuturat și cere ca în locul grilajului de fier să se planteze un gard viu. Se putea admite că în mijlocul satului pe unde trec zilnic 500—600 vite să plantezi un gard viu? Aceasta și alte argumente serioase nu au prins, ei se făcuse chiar o atmosferă ostilă. Țăranul o fi rămas cu semenii săi pentru un moment nemulțumit, dar până la urmă s'a convins că a greșit.

Acestea sunt neajunsurile și certurile cari până la oraș — la urechea politicienilor se transformă în catastrofe locale, rupturi între popor și preoți, ateism etc.

Să se cerceteze „Foia Diecezană“ și apoi să se facă bilanțul muncii constructive — opere culturale, zidiri și reparări de biserici — a preoților și apoi să se aducă sentințe la adresa preoțimei.

Clerul ortodox român a dovedit în tot cursul istoriei o surprinzătoare și impresionantă râvnă de muncă, modestie și simplitate cu adevărat biblică.

Clerul bisericii ortodoxe, fie preot de treapta întâiu, fie în grad de Ierarh, a putut să aibă și insuficiențe, poate s'a abătut ici-colea dela misiunea evanghelică, a putut — tot în cazuri rare — servi rău biserica ei, în general a rămas preoția lui Hristos, iar Biserica tot „Sfânta Biserică“.

Sf. apostol Petru a făcut o mărturisire în numele soborului apostolic. Această mărturisire ne înglobează și pe noi preoții cu adausul să înțelegem lumea nouă cu frământările apocaliptice și să fim gata la mucenicie pentru „viața veșnică“.

Pr. Traian Constantin

Solemnitatea sfințirii monumentului eroilor din comuna Dubos.

Comuna Dubos în ziua de 13 Iunie a. c. avut o frumoasă și creștinească serbare.

Datorită colaborării conducătorilor s'a putut să se ridice un frumos monument al eroilor morți în războiul 1914—1918.

Încă de dimineață modestul sat a îmbrăcat haina de sărbătoare. Ghirlande de flori înfășurau minunatul arc de triumf ridicat în cinstea oaspeților. Tricolorul flutura maestuos.

Elevii străjeri în splendidele lor costume naționale, disciplinați și vioi așteptau ordine.

Pela orele 10 începe să sosească oaspeții din jur.

La orele 11 se începe serviciul divin cu parastas oficiat de părintele Tovie R. Perianu adm. paroh din Cadar. Răspunsurile ecteniilor sunt date de cantorii din loc. După parastas se sfințește monumentul stropindu-se cu apă sfințită.

Părintele Tovie R. Perianu din Cadar rostește o cuvântare frumoasă ca o poezie, făcând o adâncă impresie asupra tuturor ascultătorilor.

Evocă umbrele tuturor vitejilor neamului românesc cari în cursul veacurilor și-au jertfit viața pentru neam și țară, aducând cel mai scump prinos pe altarul națiunii și contribuind prin aceasta la binele și fericirea noastră a celor de azi. Dacă ei și-au făcut datoria față de neam, să ne facem și noi pe a noastră, pomenindu-i și nedându-i uitării.

Se adresează apoi și predă monumentul în grija primarului pe care îl roagă să-l păstreze așa cum se cuvine, ca să fie vecinică pildă și simbol de recunoștință adus memoriei scumpulor noștrii eroi.

Primarul promite că îl va îngriji cu scumpătate și pietate.

Se întonează rugăciune de cătră străjeri.

Di Liviu Buzilă, notar, prin cuvinte bine simțite arată însemnătatea ridicării acestui monument ca simbol al jertfei acelor ce și-au sacrificat viața pentru țară. Cuvântarea dlui notar a stors lacrimi din ochii tuturor.

Di primar Bosioc Giuca aduce mulțumiri tuturor aceluia cari au înțeles însemnătatea acestui monument, în special dlui înv. dir. Ioan Cojocariu care cu ajutorul elevilor străjeri a adunat suma de Lei 5.000 bani ce au fost vărsați fondului pentru ridicarea monumentului.

Adresându-se eroilor îi asigură că dacă ei și-au făcut datoria luptând pe front străin, cu atât mai mult „noi urmașii voștrii vom fi la datorie“.

Urmează împodobirea cu flori a monumentului, un monument de reculegere, recitări, imnul eroilor ș. a. conform directivei străjeresti.

Ultimul vorbește dl Ioan Cojocariu, care spune că încă dela venirea sa în comuna Dubos îl urmărea gândul de a ridica un monument al eroilor. Azi, datorită înțelegerii dintre d-sa și ceilalți conducători, a putut realiza ce se vede. Noi ne-am făcut numai un început de datorie față de cei 45 eroi ai acestei comune, datori suntem ca acest început să-l continuăm până la sfârșit. Mulțumește colaboratorilor săi cari l-au înțeles, dl notar Buzilă, primar Bosioc Giuca precum și ceilalți cari au contribuit cu sume mai mult sau mai puțin însemnate.

După terminarea programului urmează defilarea în fața monumentului.

Au defilat străjerii din Dubos și premilitarii din subcentrele Nichișoara de sub conducerea dlui Aurel Goanță și cei din Tormac de sub conducerea dlui inv. dir. Petru Murariu. Defilarea a făcut frumoasă impresie.

Urmează masa întru pomenirea morților. Această masă a fost gătită de femeile din sat sub conducerea d-nei învățătoare Elisaveta Cojocariu. Au luat parte peste 200 persoane. Dintre aceștia remarcăm următoarele persoane: dl Liviu Buzilă notar, Gh. Popovici secretar și doamna, dl Petru Murariu inv. dir., Petru Waller notar Nichișoara și doamna, dl Aurel Goanță sub-notar Bacova etc.

Raportor.

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

În privința timpului când a păstorit mitropolitul Iosif, pâr. P. Bizerea ne dă următoarele amănunte: „La mânăstirea Sânt-Giorzului se găsește o veche carte de ritual în limba slavonă care a fost odată proprietatea mânăstirii Partoșului, unde e îngropat mitropolitul Iosif și care cuprinde următorul autograf cu data 1529: „Această carte este a mitropolitului Iosif al Timișorii”; urmează apoi, scris de altă mână, „anul 1655” și inscripția: „celce a părăsit de bunăvoie Vlădicia și s'a retras în mânăstirea Partoșului, unde a trăit câțiva ani și după aceea s'a mutat la viața veșnică unde se odihnesc sfinții”. Tot la mânăstirea Sânt-Giorzului se mai află un manuscris cu No. 18 din 1623 intitulat: „Molavnik prestvetie Bogorodițe” care conține

inscripția: „Să știe oricine că această carte numită Molavnik este a egumenului Iosif a mânăstirii Sânt-Giorzului, în anul 1651”. Pe baza acestor notițe s'ar părea deci că Sf. Iosif cel Nou mitropolitul Timișorii ar fi două persoane identice care ar fi trăit în secolul XVII. Noi negăm însă această identitate pe baza argumentării lui N. Tincu-Velea care spune: „Mai sus numitul mitropolit Iosif nu vine înainte în registrul arhieriei sârbești care-l avem la mână și care cuprinde pe toți arhierii din ierarhia Ipekio-karlovitjană dela 1214 până azi (1865); urmează dară după rațiunea aceasta dar și după aceea a înmormântării mitropolitului în biserica veche a mânăstirii (Partoș) cum că dânsul mitropolitul a reșezut, în Timișoara încă înainte de înființarea ierarhiei sârbești în Austria, știe Dumnezeu când, dar pe toată întâmplarea înainte de a fi mânăstirile și bisericile creștinești din Timișana ruinate prin Turci (1551—1552), căci între zidurile dărimate ale mânăstirii nu ne vine a crede că va fi cerut acel mitropolit ca să fie înmormântat”.¹⁾ La mijloc deci nu e decât o coincidență de nume; faptul că pe cartea mitropolitului se găsește înscris anul 1655 se explică prin aceea că el a fost scris de egumenul Sânt-Giorzului pentru a indica data când manuscrisul a ajuns în posesiunea mânăstirii sale. Urmează deci că Sf. Iosif cel Nou a fost mitropolitul Timișorii cam între anii 1529—1551 când din cauza cuceririi Banatului de către Turci el s'a retras din scaun la mânăstirea Partoș, unde în scurt timp a și murit și unde i se vede și azi mormântul care poartă următorul epitaf: „Sviatitel Iosif Novi bioși Mitropolit Temišvarski”.²⁾ Dintre istoriografi maghiari și străini L. Böhm³⁾ afirmă că Românii bănățeni aveau episcopiiile lor proprii în Timișoara și Lipova deja pe vremea regelui Sigismund de Luxemburg.⁴⁾

C) Episcopiiile sufragane mitropoliei de Severin în celei de Timișoara.

După ce am văzut soarta celor două mitropolii cari au avut jurisdicție bisericească asupra Banatului în timpul stăpânirii maghiare până la 1552 să vedem și ce episcopii sufragane au avut în Banat aceste mitropolii.

În rândul întâiu avem episcopia Mehadie;

1) N. Tincu-Velea o. c. p. 185—6.

2) Pr. P. Bizerea: „Bis. Ort. Rom.” Ser. III, n. 48 No. 5 (590).

3) L. Böhm: „Délmagyarország műv. állapotai a román allatturalom” în Régészeti és tört. Értesítő 1885, p. 124. Cf. P. Gh. Cotoșman o. c. p. 72.

4) T. V. Păcășian: „Istoriografi vechi, istoriografi noi”. Sibiu 1904, p. 40. Cf. Pr. Gh. Cotoșman l. cit.

această episcopie nu este decât continuarea vechii episcopii Aquis⁵⁾ de care am vorbit; ea e atestată de mai multe ori și anume: odată la 1646 din episcopul Ignatie al Râmnicului (1637—53) care iscălește un act al său din 21 August acest an „Ignatie milostiiin Bojiin Arhi-episcop Râmnițeschii ivseia Mehediea“;⁶⁾ altădată la 1719 Damaschin al Râmnicului (1708—25) în protestul în care se ridică împotriva suverității sale sub jurisdicția mitropoliei de Carloviț, arătând că episcopia Râmnicului avea altădată — pe când avea sediul la Severin și rangul de mitropolie — ca episcopie sufragană episcopia Mehadiiei și deci nu poate ea acuma ea însăși să fie supusă altei mitropolii.⁷⁾ Din protestul acesta mai înțelegem că episcopia Mehadiiei a existat cu multă vreme înainte de venirea Turcilor în Banat și că a fost desființată numai odată cu ocuparea Banatului de către ei. Însfârșit se mai amintește de episcopia Mehadiiei în prefața Catavasierului din 1734 tipărit de episcopul Inochentie de Râmnic (1727—15) care se întitulează „Smeritul Inochentie Episcop Râmnicului și Exarh al Severinului și toată Mehadia“,⁸⁾ iar urmașul său, episcopul Climent (1737—49) poartă același titlu.⁹⁾ Mai mult încă, fostul mitropolit primat Athanasie Mironescu în „Istoricul Eparhiei Râmnicului Noului Severin 1906“, susține că în Mehadia a fost și reședința mitropoților Severinului,¹⁰⁾ și ca atare noi am putea conchide că după mutarea lor la Râmnic ei ar fi lăsat aci un episcop-vicar, subordonat lor.

(Urmează)

ȘTIRI

M. Sa Regele Carol II în Polonia. Eri a călătorit la Varșovia în capitala încercatului popor polonez Suveranul nostru. Această vizită e menită să întărească mai mult alianța, bazată pe prietenie și pe suferințe seculare, a celor două popoare. Majestatea Sa întoarce vizita președintelui Moscicki însoțit de Marele Voevod Mihai.

Instalare de protopresbiter. Astăzi se face instalarea noului protopresbiter Ioan Oravițan al Bisericii-albe în localitatea de sediu actual Răcăjdia.

5) Dr. G. Popovici o. c. p. 227.

6) „Foaia Diecezană“ an. XXXIX, No. 6, p. 3.

7) Dr. G. Popovici o. c. p. 227 not. 5.

8) „Foaia Diecezană“ I. c.

9) N. Iorga o. c. II p. 105.

10) „Foaia Diecezană“ I. c.

Doi prieteni dragi ne-au părăsit. Sunt profesorii preot Dimitrie Socencanțu și diaconul Constantin Rudneanu. Întâiul s'a transferat la Timișoara iar cel de al doilea la Arad. Ambii ne lasă în schimb amintirea unei prietenii marcată în o strânsă colaborare la „Foaia Diecezană“ și o activitate pedagogică greu de înlocuit.

Danie a făcut pentru biserica din Valeadeni pe care o slujește ca epitrop bătrânul Petru Micluta, cumpărând un *Apostol* în valoare de peste 700 Lei. Dumnezeu să-i răsplătescă dania isvorită din dragostea ce i-a dat-o slujba lui din Casa Domnului!

Abonamente achitate la „Foaia Diecezană“ pe anul 1937 comunele bisericesti: Slatina Mică 240, Gavojdia 240, Valișoara 240, Bolvașnița 240, Oresac 150, Remetea Pogănicu 240, Fârlug 240, Zlagna 240, Honorici 240, Tomești 240, Doloave 300, Petrovaselo 300, Nicolințul Mare 300, Margina 240, Dolați 240, Săn-Mihai 300, Coștei (Lugoj) 240, Uliuc 240, Cornea 240, Teregova 240, Vlaicoveți 300, Ghertenis 240, Șemlacul Mare 240, Ciopodia 240, Gătaia 240, Grebenați 300, Retișor 300, Prisaca 240, Mănticul Mare 240, Barbos 240, Cuptoare Secul 240, Dezești 240, Doclin 240, Donecea 240, Doman 240, Duleu 240, Jidovin 240, Ramna 240, Reșița Mont. 240, Reșița Rom. 240, Surducul Mare 240, Țerova 240, Valea mare Pogănești 240, Valea-paii 240, Vermeș 240, Orșova 240, Dalboșeți 240, Zolentul Mare 240, Măidan 240, Selbăgel 240, Căvăran 240, Ofic. Protop. Lugoj 240, Dr. Murariu Constantin Lugoj 240.

Alt premiant. Liviu Novac din clasa III-a a gimnaziului din Reșița, la concursul organizat de Tinerimea Română încă a obținut un premiu la Religie. Ne bucurăm de asemenea rezultate frumoase la tinerii din eparhia noastră.

Mulțumită publică. Oficiul parohial ort. rom. din Săceni mulțumește și pe această cale pentru ofrandele primite: 1) Ștefan Prohasca inv. Săceni 1363 Lei; 2) Porfir Crisciu preot din Săceni 1363 Lei; 3) Ostașii Domnului din Săceni 178 Lei; 4) Com. bis. Tincova 70 Lei; 5) Epitropia ort. rom. din Ocna de fier 100 Lei; 6) Ofic. paroh. și Soc. Sf. Maria ort. rom. din Timișoara-Iosefin 500 Lei; 7) Com. bis. Șoșdea 100 Lei; 8) Com. bis. Măidan 100 Lei; 9) Com. bis. Caporal Alena jud. Arad 20 Lei; 10) Epitropia ort. rom. din Sarăzani 80 Lei; 11) Realizat din lemnul căpătat dela Prefectură 17.487 Lei; 12) Ofic. paroh. ort. rom. din Luncavița 25 Lei; 13) Ofic. paroh. ort. rom. din Cerneteaz 52 Lei; 14) Preot Zaharie Grozavescu din Valea Bolvașnița 30 Lei; 15) Ofic. paroh. ort. rom. din Stamura-română 130 Lei. Total 21.598 Lei. Suma din urmă 54.418 Lei. Total general 76.016 Lei.

Nr. 3487 B. 1937.

Notă oficială.

Se aduce la cunoștință absolvenților și licențiaților în teologie că examenul de calificare preoțască sesiunea ordinară de vară s'a fixat pe ziua de 30 Iunie a. c. și zilele următoare.

Cei ce doresc să se prezinte la acest examen vor avea să-și înainteze împreună cu cererile timbrate în regulă, următoarele documente:

1. Extrasul de botez.
2. Certificat de școală secundară ce a terminat.
3. Absolutorii despre ascultarea și terminarea studiilor teologice sau diploma de licență.
4. Certificat dela Oficiul parohial, vizat de de către Oficiul protopopesc, despre felul cum a folosit timpul dela absolvirea teologiei și până la prezentarea la examen.
5. Chitanță dela casieria consiliului eparhial ca a achitat taxa de examen.

Caransebeș în 5 Iunie 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE

Nr. 1723 E. 1937.

**Către On. oficiile protopresbiterale
și parohiale din eparhia ort. rom.
a Caransebeșului.**

Enorașii noștri din Coșteiul Vârșetului au luat acum câțiva ani laudabila hotărâre de a-și zidi o nouă biserică, având adunată suma necesară la executarea lucrărilor.

Cum însă criza generală a dus la blocarea depunerilor la bănci, comuna bisericască care începuse lucrările de zidire a ajuns în imposibilitate de a le continua din cauza lipsei de număr, pe care nu-l poate ridica din depunerile sale, în urma stărilor financiare anormale, ce dăinuiesc.

Deoarece zidurile bisericii n'au ajuns să fie ridicate nici măcar până la streșină, evident că sunt expuse deteriorării, nefiind acoperite, încât între astfel de împrejurări dorința credincioșilor noștri de acolo este, ca locașul de închinare să fie ridicat cel puțin în roșu și acoperit, așteptându-se vremuri mai bune, cari vor face posibilă terminarea zidirii.

Lovindu-se însă comuna bisericască de lipsa de bani, credem că este cazul ca celelalte comune bisericăști din eparhie, preoțimea noastră și fruntașii inai cu dare de mână să vină comunei noastre bisericăști Coșteiul Vârșetului într'ajutor, ca această zidire să se poată pune sub adăpostul unui acoperemânt.

Daniile se vor trimite Cassei noastre diecezane.

Caransebeș din ședința consistoriului diecezan, ținută în 25 Mai 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE**Publicațiune de licitație.**

Pe baza aprobării Ven. Consiliu eparhial Nr. 3489 E. ex 1937 ddto 11 Iunie a. c. se publică licitație cu oferte închise pe ziua de 4 Iulie a. c. ora 3 p. m. în cancelaria oficiului parohial pentru lucrările de reparare exterioară și punerea lemnului pe acoperemântul sf. biserici din Prilipeț.

Prețul de exclamare este de 70.000 Lei.

Lucrările de efectuit sunt cele cuprinse în deviz cari se pot vedea zilnic la oficiul parohial.

Materialul necesar pentru acoperemânt, precum lemnul, țigla le pune la dispoziție comuna bisericască.

Spese de drum nu se acordă licitanților.

Comuna bisericască va da lucrările întreprinzătorului, care va prezenta mai multă garanție morală și materială.

Prilipăț la 12 Iunie 1937.

Erimia Borchescu
preot, președinte.

Mihail Juvețlu
notar.

Publicațiune de licitație.

Pe baza încuviințării Ven. Consiliu eparhial Nr. 3377 ddto 14 Iunie a. c. se publică licitație minuendă pe data de 11 Iulie a. c. ora 4 p. m. pentru reparația și zugrăvirea sf. biserici din Pădureni.

Prețul exclamare pentru reparația exterioară este 29.375 Lei, iar pentru zugrăvire 17.500 Lei.

Condițiunile de plată și devizul se pot vedea la oficiul parohial.

Spese de deplasare nu se acordă.

Spesele cu facerea devizului, contractele și timbrele le supoartă măestrii întreprinzători.

Vadiul de 10% din valoarea lucrării — în numerar sau efecte publice — se va restitui fără dobândă după colaudare.

Comuna bisericască va da lucrările întreprinzătorului în care va avea mai mare încredere sau va publica o nouă licitație.

Pădureni la 20 Iunie 1937.

Constantin Tismănariu
preot, președinte.

Aurel Crăciun
notar.

Corpul Portărilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. Port. 535—537/1927.

Publicațiune de Licitație.

Subsemnatul șef portărilor de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 4841/1927, efectuându-se execuțiunea la 12 Martie 1937, în favorul următoarei masa falimentară a Primei Bănci Grănicerești din Caransebeș, repr. prin curatorul Dr. Nicolae Ionescu adv. dom. în Caransebeș, pentru suma de 80.000 Lei capital și acces., care pretenziune a fost poprită de creditorii următoarei Cornel și Solomon Negrei dom. în Caransebeș pentru suma de 53.900 Lei capital și acces., la cererea cărora în baza art. 124 din Legea LX. din 1881 prin decizul Nr. 4841/1927 a Judec. mixte Caransebeș. Pentru continuarea urmăririi a fost autorizat curatorul Dr. Nicolae Domăneanțu avocat dom. în Caransebeș, mobilele sechestrate și suprasedstrate cari s'au prețuit în 16.600 Lei și anume:

1) Un bufet mare, 2) un bufet mic, 3) una masă cu 6 scaune, 4) una oglindă mare, 5) un birou mic, 6) un otoman, 7) trei tablouri cusute cu rame, 8) opt tablouri pictate cu rame, 9) una față de masă plusată, 10) un ceas pendul, 11) una toaletă, 12) două noptiere se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș, de sub Nr. 4841/1927 G. pentru încasarea creanței de 53.900 Lei capital cu 6% interese din 27 Iunie 1933 și speșele de 17.578 Lei stabilite până în prezent, se fixează licitație **pe ziua de 14 Iulie 1937 la orele 15 în comuna Armeniș la locuința urmăriților** și toți aceia cari au voie a cumpăra, sunt invitați cu aceia observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației sau mai sechestrat și mai înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori, în baza art. 120 a legii LX. din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 23 Iunie 1937.

Șef Portărilor **Dr. C. Stângu.****Corpul Portărilor Tribunalului Caransebeș.**

No. Port. 191/1937.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul șef portărilor de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 1533/1935, efectuându-se execuțiunea la 8 Maiu 1937 în favorul următorului Leopold Keppich

repr. prin avocatul Dr. Nicolae Domăneanțu domiciliat în Caransebeș, pentru suma de 12.500 Lei capital și acces. mobilele sechestrate și suprasedstrate cari s'au prețuit în 16.300 Lei și anume:

1) una mașină de cusut, 2) un aparat de radio, 3) un birou, 4) două bufete, 5) una masă, 6) șase scaune, 7) una față de masă, 8) una casă de fier, 9) patru scaune tapisate, 10) una masă mică, 11) una toaletă, 12) un scaun lung tapisat, 13) una garderobă se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 1896/1937 G. pentru încasarea creanței de 12.500 Lei capital cu 6% interese din 25 Aprilie 1935 și speșele de 1082 Lei stabilite în prezent se fixează licitație **pe ziua de 13 Iulie 1937 la orele 16 în orașul Caransebeș la locuința urmăriților** și toți aceia care au voie a cumpăra, sunt invitați cu aceia observare ca mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din Legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și mai înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori, și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX. din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș la 24 Iunie 1937.

Șef portărilor **Dr. C. Stângu.****Aviz pentru lucrări bisericesti.**

Firma

Aurel Cotârlă

sculptor, Oravița, județul Caraș

execută tot felul de lucrări bisericesti precum: Iconostase, Tronur, Strane, scaune, chivoturi, ripizi etc.

Pentru lucrări mari, ca Iconostase, etc. pot veni la fața locului pentru pregătirea planului și dezinului și a da toate informațiunile necesare.

Am lucrat la peste 150 bisercii, lucru ce pot dovedi cu certificate de mulțumiri din partea acelor unde am lucrat. Premiat cu diplome și medalii de aur și argint dela expozițiile din București, Panciova, Lugoj, Sibiu.

25—52

Rog sprijinul binevoitor.